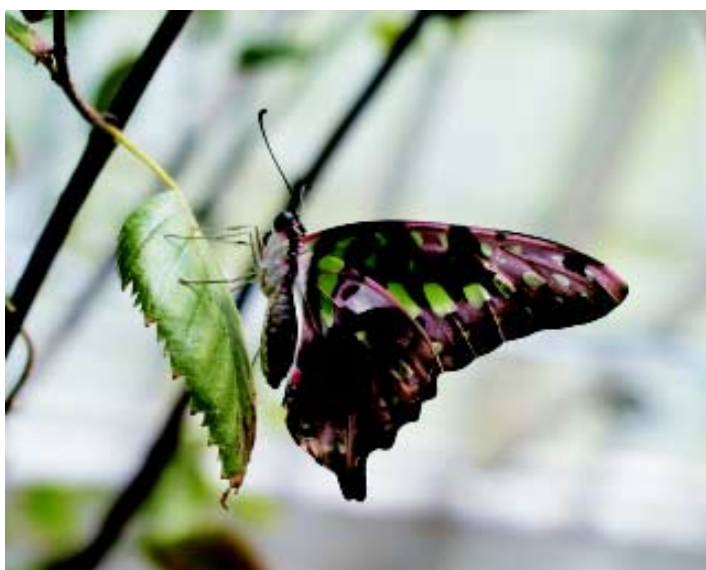

FunkiS

bulletinen

Nyheter från FunkiS

2005:2

Alla Bulletinläsare önskas glad sommar!

Året är hittills ovanligt händelserikt för alla installationstekniker och för oss OVK i synnerhet. Utredningar och remisser avlöser varandra och alla berör inomhusluften och energianvändningen på något sätt. Det är lätt att glömma bort dålig luft och dyrbar värmeenergi nu när SommarSverige kan öppna fönstren på vid gavel utan att det kostar något. Men luftkvaliteten är kanske inte allergivänlig, sovrumstemperaturen borde var lägre och på jobbet är det ingen luft. Men glöm det för nu är det i alla fall sommar! Därför har vi har låtit bulletinen "blomma" och ta upp flera olika ämne. Förhoppningsvis skall väl några av dessa bära god frukt framöver.

Max 200 Bq/m³

Docent Gilbert Jönsson höll föredrag om radon på kunskapskonferensen i Helsingborg. Han är också ankaret i den radonutbildning som FunkiS arrangerar. Hittills har drygt 100 riksbehöriga funktionskontrollanter godkänts med diplom. Och nu kommer Boverket att storsatsa på radoninformation!

BBR-revideringen är ingen höjdare

Funkis remissvar från OVK-besiktningsmännen avseende kap 6 Hygien - Hälsa och Miljö borde leda till viss eftertanke hos Boverkets projektledning. Läs mer på sidan 14.

I detta nummer bl a:

- 2 Stadgeändring 2005**
Ändring av § 9 i FunkiS stadgar.
- 2 Årsmötet 2005**
Gunnar Nihlén valdes till ny ordförande.
- 3 FunkiS föreslår kortare OVK-intervall**
Ändring av BFS 1999:25 § 2 föreslås.
- 4 Synpunkter på Byggmiljöutredningen**
Karlskrona kommun har sammanställt...
- 5 OVK och energibesiktning**
Förslag till metodik för energideklarering.
- 5 Elmia Fastighet 2005**
FunkiS finns med vid OVK-seminariet.
- 6 Etiska problem och problem för etiker**
Etikgruppen berättar om sina erfarenheter.
- 6 Riktlinjer för etikgruppens arbete**
Arbete och påföljder vid oetisk verksamhet.
- 7 Inomhusluft 2005**
En mycket givande konferens.
- 8 FunkiS kunskapskonferens**
Bildkollage från Helsingborg 14-15 april.
- 14 Ny BBR kommer i februari 2006**
Revideringen av BBR avsnitt 6.
- 14 Brevet till Boverket**
Farhågor från Fyrklövern ställd till Boverket.
- 15 Svaret från Boverket**
Positivt svar från Boverket.
- 16 Höstens FunkiS-kurser**
Kurser på tema "Radon" och "Regelverket".
- 16 Undantag från OVK**
Nu är "sanningens ögonblick" inne...
- 18 TR-frågor**
Frågor 04002-04007.
- 20 Statistik om OVK-are**
Information om FunkiS-medlemsskapet.

FunkiS Bulletinen

-för dig som vill veta mer om OVK

Adress: FunkiS, c/o StyroVent Syd Konsult AB,
Kontorsgatan 30, 234 34 LOMMA
Telefon: 040 - 41 24 15
Telefax: 040 - 41 01 51
Epost: funkis@funkis.se
Hemsida: www.funkis.se

Ansvarig utgivare: Hans Fischer
Redaktion: Johnny Rosendahl
Layout: Ulf Rosendahl
Omslagsbild: Exotisk fjärl
Tryck: Holmbergs, Malmö

Stadgeändringar 2005

Extra stämmor 15 feb, 22 mars och årsmötet 14 april har beslutat att §9 skall ha följande lydelse. (ändringarna är rödmarkerade).

§ 9 Föreningens beslutande organ

Föreningens högsta beslutande organ är stämman. Medlems rösträtt vid stämman utgörs av en röst. Genom befullmäktigat ombud kan medlem utöva rösträtt vid stämman. Dock äger ingen rätt att rösta för mer än sig själv och ytterligare en medlem. Alla beslut som icke rör ändring av dessa stadgar fattas med enkel röstmajoritet. Vid lika röstetal bifalles ordförandens åsikt.

Ordinarie stämma, årsmöte

Årsmöte skall hållas en gång årligen under **perioden mars-maj** månad. Följande ärenden skall förekomma på årsmötet:

- 1 Val av ordförande **och sekreterare** för stämman
- 2 Val av två justeringsmän
- 3 Fråga om stämman blivit vederbörligen sammankallad
- 4 Styrelsens förvaltningsberättelse med balansräkning och resultaträkning för föregående räkenskapsår
- 5 Revisorernas berättelse för föregående räkenskapsår
- 6 Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
- 7 Fastställande av inträdes- och årsavgifter till föreningen för nästkommande räkenskapsår
- 8 Val av styrelseledamöter
- 9 Val av revisorer
- 10 Val av ledamöter i valberedningen
- 11 Övriga ärenden

Medlemmars motioner till stämman skall vara ingivna senast den 31:e **januari**. Det åligger styrelsen att upptaga sådant ärende på föredragningslistan. Kallelse med föredragningslista skall utsändas till medlemmarna senast tre veckor för den dag då stämman skall hållas.

Årsmötet 2005

Hotell Marina Plaza i Helsingborg var knutpunkten för det 12:e årsmötet.

På översta planet har man fin utsikt ner dels ner i den vackra ljusgården med hotellets lobby och restaurang och dels ut över Öresund mot Helsingör. Inne i konferenslokalen satte vi på skyggglapparna och ägnade oss åt de utdelade årsmötesdokumenten.

Bengt Andersson skrev stämmohandlingen

Gunnar Nihlén tar emot ordförandeklubban

Hans Fischer avtackades

Gunnar Nihlén som tidigare varit vice ordförande valdes till ordförande och tog emot ordförandeklubban (som egentligen är en klassisk vinghjulsanemometer) av avgående ordförande och hedersmedlemmen Hans Fischer.

Stämman beslutade att höja årsavgiften från och med 2006 med en hundralapp. Tillskottet ger FunkiS ökad möjlighet att till aktivt OVK-arbete och samordning med energideklarering, byggnadsdeklarationer mm.

Nyvalda i styrelsen är Bengt Bydén från Sundsvall, som ersätter avgående Birger Mäki och Jan Boldrup från Stockholm, som ersätter avgående "Hans Fischers styrelseplats". Bengt, Jan och Birger hade förhinder att närvara vid årsmötet. Hans avtackades med en enkel gåva och Birger får sin avtackningsgåva per post. Båda har gjort ett förtjänstfullt arbete i styrelsen.

Årsmötet beslutade även om en logisk rättelse av remisstiden för motioner till stämman från 31 mars till 31 januari, som missats vid tidigare stämmobeslutad ändring av §9. Mötes avslutades och deltagarna förenades med tillkomna kollegor för att "tura" till Helsingör av njuta av "en grön och ett smörrebröd med pillade rejer". Årsmötesprotokollet distribueras med denna bulletin och finns även på hemsidan.

Årets viktigaste möte för FSV

Den 14-16 september genomförs årets tekniska informationsmöte för VVS-inspektörer på Grand Hotell i Norrköping.

Alla FunkiS-medlemmar får en separat inbjudan med hela programmet och hälsas hjärtligt välkomna. Här skall nämnas att fredagen den 16 september ägnas 2 fullmatade timmar, på förmiddagen åt ventilationsfrågorna. Föreläsarna kommer då från Boverket, Svensk Ventilation, Systemair och FunkiS. FSV-möte ger alltid deltagarna ett rikt tillfälle att knyta personliga kontakter. Möjlighet finns att endast delta en av dagarna mot det facila priset av 2000:- ex moms.

.....

Nyvalda i RSVI:s styrelse

Föreningens årsmöte hölls den 13 maj 2005 i Camfils lokaler i Trosa.

Styrelsen består av 8 man. Till ny ordförande valdes Ulf Renner och nya styrelseledamöter blev Carl Wellinder och Hans Larsson. Jörgen Kjeldgård som är redaktör och ansvarig utgivare för medlemstidningen "Trycket" är numera vice ordförande, RSVI har 138 medlemmar varav 18 st är certifierade injusterare. Swedcert genomför certifieringen enligt RSVI:s kravspecifikationer i ett öppet system.

Måste kommunen spara gamla OVK-protokoll?

FunkiS har tagit hjälp av Sven-Åke Ahlström på Stadsbyggnadskontoret i Malmö och hans "arkivfolk" för att få svar på frågan i rubriken.

Det är en "gammal fråga" och svaret är att:
ALLA PROTOKOLL MÅSTE SPARAS, även de som kommer in vid efterbesiktning.

FunkiS föreslår kortare OVK-intervall

I en skrivelse till Boverket 05-02-18 föreslår FunkiS en ändring i Boverkets författningssamling om OVK, som många byggnadsägare och FunkiS-medlemmar efterfrågat. Vi ser fram emot svaret, även om det tar sin tid.

Revideringsförslag

Följande ändring i texten föreslås för BFS 1999:25 (ÖVR 84) §2, tredje stycket: Orden "eller underskridas" slopas, så att ny lydelse för detta stycke i stället blir:
Besiktningens intervall får inte överskridas med mer än två månader för kategori 1 och 2 samt mer än tre månader för kategori 3 och 4.

Motivering

Det måste anses positivt för folkhälsan att vissa byggnadsägare vill utföra OVK-besiktningarna med kortare intervall. Med den nuvarande skrivningen får inte sådana tidigare lagda kontroller statusen av att vara "lagligt utförda". Om en byggnadsägare med byggnad i kategori 2, dvs med en periodicitet av tre år, vill utföra kontrollerna med intervallet två år i stället för tre år, blir denna tvåårskontroll ej godkänd som OVK-besiktning. Han tvingas göra ny besiktning om ett år, varvid endast denna senare besiktning blir betraktad som "laglig".

Motiven för byggnadsägaren att kontrollera ventilationen oftare kan vara många, men oavsett dessa måste det anses som positivt för byggnadens nyttjare att de "officiella" OVK-besiktningarna utföres oftare.

Exempel på motiv för att förkorta besiktningens intervallen kan vara följande:

- I en byggnad finns ett övervägande antal kategori-1-system samt endast ett kategori-2-system. Det är då rationellt att endast utföra *en* gemensam kontroll vid *ett* tillfälle och därvid endast behöva anslå *ett* intyg på synlig plats (vartannat år).
- Byggnadsägaren har anammat en utpräglad miljöprofil för sitt ägande och vill därför kontrollera ventilationen oftare, utan att för den sakens skull införa egna besiktningar utan den "officiella" statusen.
- Vid ombyggnader skall varje större ingrepp i ventilationssystemet dokumenteras med en ny OVK-besiktning av detta. För att därefter slippa komma i otakt med övriga ventilationssystem i huset, bör perioden till nästa besiktning för detta system kunna avkortas till den som gäller för övriga system i huset.
- Vid ett ev. ägarbyte kan ibland aktuellt OVK-protokoll ställas som krav. Om säljaren då erbjuder köparen ett helt nytt OVK-protokoll (tidigare än vad intervallet stipulerar) borde även detta kunna betraktas som "lagligt" eller "officiellt".

En invändning mot ovanstående förslag skulle kunna vara att arbetsbelastningen på den kommunala tillsynsmyndigheten ev. kan bli för stor. Erfarenheterna visar dock att det i stället är svårigheterna med att få in protokollen till myndigheterna som är det största problemet. Vid våra tidigare underhandskontakter med Boverket i detta ärende framkom att man redan vid utskicket av BFS 1996:56 uppmärksammat den olyckliga formuleringen och att man med det snaraste avsåg att ändra den till den nu föreslagna. Detta har dock ännu ej skett, varför FunkiS på detta sätt agerar för att få en ändring till stånd.

Har du ny behörighet ?

Glöm inte - kopia till kansliet !

Hjälpa FunkiS att uppdatera registret. Faxe alltid in en kopia på ditt certifikat när du förnyat din behörighet.

Skriv i bulletinen?

FunkiS tar tacksamt emot bidrag.

Alla FunkiS-medlemmar är välkomna med att skriva artiklar till FunkiS-bulletinen. Dock ej som reklam.

Synpunkter till Regeringens Byggmiljöutredning

Blekinge Kommunernas OVK-handläggare har genom Carl-Eric Carlsson, förvaltningsingenjör i Karlskrona kommun sammanställt nedanstående synpunkter på OVK-arbetet, som sänts in till byggnadsmiljöutredningens huvudsekreteraren Lars-Olof Pettersson.

Vid möte med OVK -handläggare i Blekinges Kommuner i Ronneby 18 mars 2005 kom följande synpunkter fram för att vidarebefordras till Byggmiljöutredningen. Enligt våra samlade erfarenheter av snart tretton års arbete med handläggning av Obligatoriska Funktionskontrollen av Ventilationssystem benämnt OVK-kontroll lämnar vi följande synpunkter.

Ett bra Inomhusklimat kräver en väl fungerande ventilationsanläggning oavsett typ av system. Ventilationskontrollen måste även i framtiden vara obligatorisk för att denna skall fungera. Vi tror ej att det skulle fungera med frivillig ventilationskontroll, lika lite som en frivillig bilbesiktning skulle fungera utan någon skriftlig anmodan om inställelse på en viss tid. Mycket få, ca två procent, sänder idag frivilligt in OVK-protokoll utan att först ha fått en påminnelse. De flesta behöver både en, två, och tre påminnelse. Påminnelse 1 sänds idag ut till 98 %, påminnelse 2 sänds till 50 %, påminnelse 3 med föreläggande om vite och med mottagningsbevis sänds till 15-20 % av fastighetsägarna.

Nyinredd lägenhet - ventil slutar i undertak.

Av inkomna besiktningsprotokoll från ventilationskontroll är 30-35 % underkända med brister i kategori 2. Det medför att ett brev sänds ut till fastighetsägaren att vi mottagit ett protokoll med brister och att dessa skall åtgärdas inom 6 månader och nytt godkänt protokoll skall insändas till oss. Dessa påminnelser är en dyr kostnad för kommunerna. Bara portot för ett enda ärende med tre påminnelser 1,2 kostar 7,70 kronor stycket i porto och 3 med mottagningsbevis kostar 49,00 kronor i porto. Alltså en kostnad för ett enda ärende i tre steg uppgår till ca 65,00 kronor. Datamedel, brevpapper, kuvert och arbetstid tillkommer. Det blir ganska dyrt för kommunerna som inte får ta ut någon avgift för detta. Dessa kostnader borde inte belasta kommunerna utan fastighetsägaren i form av avgift/taxa för utfört arbete. Fastighetsägaren har ju skyldighet att utföra OVK –besiktningen.

Det vore bra om Byggnadsnämnderna fick utfärda Lokalbehörighet för besiktningsmän som arbetar i deras kommun. Av erfarenhet vet vi att dessa besiktningsmän gör ett mycket bra arbete. Då de inte sköter sig har vi som handläggare mycket lättare att få rättelse eller att kunna återkalla behörigheten hos Byggnadsnämnden.

Många kommuner har idag ett mycket bra datastöd som är kopplat till fastighetsregister för handläggning av ventilationsärenden. Det finns bevakningsfunktion av ärende samt rapport del till byggnadsnämnd, Boverket, fastighetsägare, besiktningsmän. Fastighetsägarna är mycket nöjda att få rapporter på sina fastigheter med alla uppgifter som han behöver.

Följande synpunkter ber vi er beakta.

- Rätten för kommuner att få ta ut avgift/taxa för sitt arbete med OVK-ärenden.
- Att låta Byggnadsnämnden få utfärda Lokalbehörighet för besiktningsmän i sin kommun.
- Att den obligatoriska funktionskontrollen av ventilationssystem förblir Obligatorisk med samma tidsintervaller mellan besiktningarna som gäller idag.
- Att kommunen även i fortsättningen blir tillsynsmyndighet för ventilationskontrollen, samt att besiktningsprotokollen insänds och registreras hos denna myndighet.
- Jag bifogar några bilder ur verkligheten på brister i ventilationssystem.

Positiva effekter av OVK

Karlskrona Kommuns erfarenhet från åren 1992-2004 av Obligatorisk Ventilations Kontroll visar på följande positiva effekter:

- **MINDRE SJUKA HUS !**
(Minskade Fukt & mögel problem i byggnader.)
- **BÄTTRE INOMHUSKLIMAT!**
(Bättre balans mellan från & tilluft, samt rena ventilationskanaler och bättre skötsel genom tecknande av serviceavtal.)
- **POSITIVA EFFEKTER UR FOLKHÄLSOSYNPUNKT!**
(Minskad exponering av emissioner från byggmaterial, mindre sjuka personer av inomhusluften på sikt.)
- **BÄTTRE MILJÖ FÖR ALLERGIKER!**
(Bättre filter i ventilationen Allergifilter minskar problemen med allergi.)
- **BÄTTRE UNDERHÅLL AV VENTILATIONSANLÄGGNINGAR!**
(Bättre service av ventilationsanläggningar ger minskad risk för totalhaveri i anläggningen och minskad risk för brandspridning genom ventilationen.)
- **MINSKADE KOSTNADER FÖR ENERGI TILL FASTIGHETEN!**
(Väl in justerade och underhållna anläggningar kräver mindre energi.)
- **MINSKAD RADON !**
(Minskade halter av radon i inomhusluften.)

OVK och energibesiktning

Nästa år börjar energibesiktningen. Eje Sandberg hos Aton Teknikkonsult har på uppdrag av Energi-myndigheten tagit fram ett förslag till metodik för energideklarering av bostadsbyggnader.

Från FunkiS sida har vår tidigare ordförande Hans Fischer deltagit i en av referensgrupperna. Utredningen föreslår en samordning med OVK enligt följande förslag:

Förslag:

Ändring i förordningen för OVK föreslås så att nuvarande OVK-intervall bättre anpassas till intervallen för energideklareringen och dels vad avser besiktningens innehåll.

OVK besiktningen föreslås kompletteras med ytterligare uppgifter, varav mätning av totalluftflöden är av central betydelse och där detta inte är möjligt kan luftflöden mätas på rums-/lägenhetsnivå med en stickprovsmetodik. För byggnader med självdragsventilation föreslås en metodik baserad på kriterier för att uppskatta byggnadernas luftomsättning. Metoder och anvisningar för mätning, stickprovsförfarande och korrigering av projekterade luftflöden föreslås utvecklas i separat metodstudie.

Metodikförslaget i sin helhet består av en huvudrapport med bilagor (59 sidor) och en omfattande underlagsrapport som behandlar de olika delarna i energisystemet. För OVK finns ett förslag på kompletteringspunkter enligt följande:

Förslag till kompletteringspunkter för OVK:

Luftflöden till bostadsdelen – huvudflöden mäts i samband med besiktningen av luftbehandlingsaggregatet eller beräknas baserat på minst 20 procent delflödesmätningar (mätning i bostaden). Detta ingår ibland i OVK-besiktningen men bör nu ingå som ett obligatorium när energidelen ska utföras.

I byggnader med självdragsventilation är det inte möjligt att mäta luftomsättningen i samband med en besiktning. Däremot kan effekten av de faktorer som påverkar luftomsättningen ge ett underlag för bedömning av om luftomsättningen. Dessa faktorer kan betraktas som indikatorer. Förutom temperaturskillnad ute-inne används dessa indikatorer:

- Byggnadens höjd.
- Byggnadens läge med avseende på vindpåverkan.
- Klimatskärmens täthet.
- Tryckfall i frånluftskanaler.
- Antal och typ av don (ingår i OVK) ger uteluftsdonens totala area.

Med beräkningshjälpmedel kan dessa indikatorer ge ett uppskattat värde på byggnadens luftomsättning. Metodiken för dessa indikatorer måste utvecklas med hjälp av datasimuleringar och testas i verkliga byggnader under realistiska förhållanden (se kapitel 7 hjälpmedel).

- Mätning av luftflöden till biutrymmen som är tillgängliga.

- Kanaltryckfall.
- Mätning av temperaturverkningsgrad vid värmeåtervinning – endast uppvärmningssäsong. Verkningsgradens funktion får under övrig period uppskattas utifrån indikatorer, som till exempel värmeväxlartyp. Tilluftens temperatur mäts för system med värmeåtervinning. Övriga komponenters energiprestanda bedöms utifrån indikatorer (utvecklas i underlagsrapport).

Hela materialet finns nu hos FunkiS styrelse och TR för fortsatt handläggning.

Elmia Fastighet 2005

Den 20-22 september är det fastighetsbranschens stora mötesplats i Jönköping. Sedvanlig produktutställning och fyra seminarier som tar upp "stora frågor"

Boverket är en av huvudaktörerna i tre av de fyra seminarietillfällena.

- 1 Tisdag 20 sep 13-17
EF1: "Framtidens byggda miljö – tillgänglig för alla."
- 2 Onsdag 21 sep 09.30-17.00
EF2: "Uppifrån och ner – eller tvärtom. Hur styr vi mot en miljö- och hälsoriktig förvaltning"
- 3 Torsdag 22 sep 09.30-12.40
EF3: "Grunden till det gröna folkhemmet – energidirektivet i praktiken"
- 4 Torsdag 22 sep 10.00-13.45
EF4: "Facility Management – Introduktion i spjutspetskunskap"

I eftermiddagsdelen i onsdagsprogrammet berörs OVK bland annat genom:

- Johnny Rosendahl, FunkiS som berättar hur funktionskontrollanternas ser på den obligatoriska funktionskontrollen.
- Lars-Olof Pettersson som är huvudsekreterare i byggnadsmiljöutredningen reder ut om syftet med den obligatoriska ventilationskontrollen har uppnåtts.
- Wanda Rydholm från Boverket rapporterar om försöksverksamheten med undantag från OVK och fyra stora fastighetsägare informerar om sina kvalitetssystem för att säkra luftkvaliteten.

Konferenspriserna är endast 1295:- inkl kaffe för EF1, EF2 fm eller EF2 em, EF3, EF4

Hela EF2 kostar 1995:- inkl kaffe och lunch (moms tillkommer på alla priser)

Mer info finns på www.elmia.se/fastighet/

Etiska problem och problem för etiker.

För en utomstående kan ett möte i etikgruppen framstå som lågmält och vänligt med positiva omdömen och förlåtande tal...

De utomstående är förstås inte många – på sin höjd våra förstående hustrur. Som emellertid för det mesta inte kan eller försöker kunna förstå en stavelse av våra funderingar. Men allt är ju en illusion förstås – vi är ibland ytterst irriterade och nära frustration.

Tag exempelvis ett gammalt ärende från sent 1900 tal, där etikgruppen avsåg att medla mellan två parter. Som bekant blir ingen en god medlare genom att ge båda rätt – alltså gav vi båda en reprimand. Det var bara det att parterna verkligen förtjänade sina erhållna omdömen och rekommenderade förändringar. Kanske fick vi i alla fall ena parten att bättra sig – men deras respektive omdömen om oss som personer var inte så positiva precis. Den ena parten ansåg att vi drabbats av hjärnsläpp medan motparten i stort accepterade sin lott – som var den tuffaste.

Herrarna i mitten - Rolf Sandell och Erik Kylefalk från etikgruppen

Varje ärende är ju ytterst speciellt – ibland mest baserat på känslor, eller snarare olustkänslor – i andra fall på okunskap eller ren ovilja. Ett omfattande ärende från något senare period i vår verksamhet rörde en anmälan mot en medlem från en stor fastighetsägare. Vi nödgades här lämna en erinran till vår medlem beroende på att denne inte lämnat uppgift om vare sig byggnormer, underlag för projekterade flöden, mätmetoder eller lämnat utförliga mätprotokoll. Men parterna fick under ärendet gång en nöjaktig acceptans för varandras synpunkter och kunde avsluta utan jurister.

Vi har ibland en verklig medkänsla med våra medlemmar – som när de visserligen har felat men är döende – då känner vi för att overse med teknikaliteter. Ända tills vi åter träffar på den döende i full verksamhet och med samma inställning till krav och kunnande som före sin förväntade bortgång. Där någonstans avtar medkänslan och ersätts av förnyat kontrollbegär.

Tekniken kan ju ibland tyckas gå framåt – särskilt av den som har varit idégivare. Detta kan ju bli problem för en noggrann besiktningsman som inte bryr sig om muntliga samtal mellan en idérik uppfinnare och en oteknisk byggherre. Etikgruppens

helhjärtade stöd för att normer är till för att följas kan ju tyckas att ibland stå mot nytänkande. Trist naturligtvis men vi måste faktiskt följa vår ”etiska linje” – dessutom är inte alla nytänkanden bara goda tankar, ibland är de också ”kostnadseffektiva”. Alltnog, vederbörande ”uppfinnare” anmälde till Boverket att etikgruppen bestod av personer med kränkande uttalanden och hånfulla omdömen. Det var vårt betyg den gången – från uppfinnaren men inte från Boverket..

Jag skrev till en medlem för en tid sedan att det säkert inträffar för ofta att man kommer i delo med sin övertygelse om rätt och fel, men att det då gäller att hålla sin egen kurs så gott det går. En tänkare uttryckte en gång att en mogen människa är sin egen domare, och att förvissningen om den egna övertygelsen är det enda fasta stödet.

Fast...Rolf och jag har det faktiskt riktigt roligt och intressant i vår lilla värld av regler och råd och tycker till och med att vi ibland har utträttat något som inte är så tokigt – så vi kämpar väl ett tag till – det är ju väldigt bra betalt särskilt de första 60 timmarna på året....

Tycker Erik Kylefalk

FunkiS riktlinjer för etikgruppens arbete och påföljder vid oetisk verksamhet.

Bristande kunskaper

1.0 Samtal och vidareutbildning

I första hand anser styrelsen att en positiv behandling bör tillämpas. Medlemmar med bristande kunskaper måste förmås att på olika sätt komplettera och friska upp gamla kunskaper. Kontinuerlig vidareutbildning, såväl praktisk som teoretisk, skall bli en mer självklar del av OVK-verksamheten.

Vi anser att den utbildning av medlemmar som pågår är helt i linje med gruppens förslag, men att en uppföljning bör ske enligt följande:

- Kompletterande kurser i mätteknik.
- Uppfräschning av kunskaper i äldre och aktuella föreskrifter och bestämmelser.
- Översiktskurser i styr- och regler.
- Språkvård.
- Fördjupning av vissa avsnitt i befintlig UVK – gärna i tidigare utbildningsgrupper.

På sikt kommer vårt mål, en hög och jämn kunskapsnivå hos medlemmarna, bäst att nås genom både praktisk och teoretisk utbildning i kombination med prov, utarbetade av FunkiS.

Etikbrott

2.0 Disciplinära åtgärder.

Tillämpas i de fall då en Funkismedlem bryter mot förordningen (SFS 1991:1273) och/eller mot föreningens etiska regler för OVK. Beroende på förseelsens svårighetsgrad kommer en tregradig skala att tillämpas. Bedömningarna blir **Erinran, Varning och Uteslutning**. Innebörden av de tre bedömningarna framgår nedan. Preskriptionstiden för förseelser, som medför disciplinära åtgärder är två år.

2.1 Erinran

Behandlas i första hand av Funkis etikgrupp och bör ges vid allvarligare förseelser, som ej upprepas. Ärendet bevakas av etikgruppen, så att konfidentiell handläggning föreligger. Om medlemmen klagar på etikgruppens beslut hänskjuts ärendet till Funkis styrelse. Etikgruppens ordförande är då föredragande. Om ärendet hänskjuts till styrelsen, kan inte medlemmen garanteras en konfidentiell handläggning.

2.2 Varning

Varningen skall, med nedanstående undantag, alltid föregås av erinran enligt ovan. Ärendet bereds av etikgruppen och behandlas därefter alltid i styrelsen. Etikgruppens ordförande är föredragande. Varning bör utdömas vid upprepade allvarliga förseelser eller vid engångsförseelser av mycket allvarlig karaktär. Det kan röra sig om s.k. telefonbesiktning, om att någon obehörig gör besiktningen med medlemmens goda minne och i hans namn eller liknande. En utdelad varning publiceras alltid i Bulletinen.

2.3 Uteslutning

Om medlemmen inte tar rättelse efter att tidigare ha fått en eller högst två varningar kan denne, efter beslut av föreningens styrelse, uteslutas ur Funkis i enlighet med föreningens stadgar. Även här bereds ärendet av etikgruppen och föredras av dess ordförande. Uteslutningen rapporteras till berört certifieringsorgan eller till kommunens byggnadsnämnd, som i sin tur får bedöma om behörigheten skall dras in. En uteslutning publiceras alltid i Bulletinen.

Kalmar och Malmö 2001-03-17

Erik Kylefalk

Rolf Sandell

Inomhusluft 2005 – en mycket givande konferens

Konferensen ägde rum 10-11 maj på Karolinska institutet i Solna med 152 deltagare.

Första dagen ägnades åt inomhusluften och efterföljande dag åt energieffektivisering.

Bengt-Göran Jarefors från VVS-tekniska föreningen och Ruth Sylwan från IBC Euroforum hade i samverkan tagit fram ett fullmatat program som gav deltagarna information om forskning och de senaste rönen inom området. Även ansvarsfrågor, effektiv drift och besiktning samt radon- och legionellafrågorna belystes. All dokumentation sammanställdes i deltagarnas konferenspärmar.

Bland alla föredragen fanns det fyra ämnen som är särskilt tänkvärda för oss OVK-are:

1. Människors upplevelse av inomhusluft
2. Radon i inomhusluft
3. OVK och energimärkning av byggnader (Negawattprojektet)
4. Genomförande av energidirektivet/god luftkvalitet

Den som är intresserad av att veta mera om konferensen kan kontakta FunkiS kansli, Johnny Rosendahl på 040-412415 eller FunkiS ordförande Gunnar Nihlén på 08-7929168. Det finns mycket i konferenspärmarerna att studera och vidareutveckla!

Luftflödesmätare

Airflow™ ProHood

- 14 - 556 l/s
- Noggrannhet ±2% ±3 l/s
- Luftriktningsindikator
- Max - min - medelvärden
- Display med belysning
- RS 232-utgång

Ring för ytterligare information!

MÄTFORUM
– alltid steget före –

Fabriksvägen 12 • 171 48 SOLNA • Telefon 08-82 25 50 • Fax 08-82 84 57
e-post: maetforum@maetforum.se • www.maetforum.se

Knutpunkt Kunskap

FunkiS Konferens Helsingborg 14-15 april 2005

Kunskap med kultur!

Ett årsmöte och en konferens ger en utmärkt möjlighet att förena nytta och nöje och stärka den kollegiala gemenskapen särskilt också när våra partners är med.

Hans Chistian Andersen 1805-1875

FunkiS konferensdagar innehåller därför alltid ett kulturellt inslag, som vi tekniker förstår oss på att uppskatta.

Samling i terminalen för ombordstigning

Knutpunkten i Helsingborg är en väletablerad kulturplats. Man "turar" till Danmark och Helsingör, dvs. åker fram och tillbaka på samma biljett så länge man önskar njuta av läckerheterna ombord och de växlande vyerna av Öresund-Sverige-Danmark.

Gunnar Nihlén i samråd med Jan Borglund.

En saga av Hans Christian Andersen och Helsingörs slott med Shakespeares Hamlet är inte långt borta. Överfarten till Helsingör tar 20 minuter.

Färjeläget i HBG precis brevid hotellet

Man kan åka med Scandlines Aurora eller Hamlet, med SJ:s färjor eller med den lille Pernille som tillhör "Sundsbussarna".

Sundsbussarnas "Pernille"

Karlskronagänget

Karlskronagänget samlas kring den klassiska räkmackan och en Tuborg. Kalmargänget besiktigar och godkänner dryckerna.

Kalmargänget

Blomstertorget i Helsingör

När man stiger iland i Helsingör väntar blomstertorget, den genuina gågatan med bagare, slaktare, vin-och ölhandlare.

Dannebrogen - Danmarks flagga

Naturligtvis flaggar man med Dannebrogen, som lär vara världens äldsta nu existerande flagga som enligt sägnen ska ha fallit ned från himlen till de danska korstågstrupperna i Estland år 1219

Stengade, en av många gågator.

En gammal dansk, tack!

Efter återkomsten till Helsingborg och Marina Plaza samlades vi inför kvällens gemensamma middag i restaurang Aqua. Den som väntar på nått gott...

Grabbarna stärker sig inför middagen

Elite Hotel Marina Plaza i Helsingborg

Det är en stor fördel att genomföra en konferens på en plast där "allt" finns. Hotell Marina Plaza är en sådan plats. Mitt i city i Helsingborg, i Knutpunkten med järnväg, båtar, taxibilar, affärer, restauranger och stadsbyggnadskontoret med sin OVK-handläggare.

Mingel i baren

Tillresta konferensdeltagare bodde på hotellet. Fina hotellrum, några med blomma, några med havsutsikt, några som vette mot innergården, vilket kan vara besvärande om man vill öppna fönster och inte tål rökluft. Men rökning förbjuds ju nu som alla vet.

Har du hört den förrut?

Den gemensamma middagen bestod av parmaskinka och melon till förrätt och halstad lax med tillbehör till huvudrätt. Resten av kvällen tillbringades av de flesta vid "baren".

Väntan på något gott mån tro...

Kunskapskonferensen

Konferensen samlade 123 deltagare varav 18 st medföljande damer. Konferenslokal Öresund var öppen, väldisponerad och modernt bestyckad med mikrofoner, LCD-projektor, ljus- och mörkläggningsreglage mm. Intilliggande konferensservice och cafeteria ”Bryggan” med utsiktspark gav mycket god komfort åt alla deltagare. I konferenslokalen fanns också bord med produkter/material mm från våra medverkande utställare Svensk Ventilation, ECIS, Lindab, Svensk Byggtjänst, IUC, Energirådgivarna.

Utsikt från konferensvåningen

FunkiS dubbelhedersmedlem Hans Fischer hälsade välkomna. Första passet mellan nio och tio belyste det utbildningsbehov som OVK-besiktningsmän och kommunal OVK-handläggare efterfrågar.

Johnny Rosendahl, kanslichef hos FunkiS, inledde och påminde om kopplingen till energi- och byggnadsdeklarationer.

Johnny Rosendahl, FunkiS kanslichef

Bruno Lindqvist, som är FSV:s ordförande, anförde att OVK-förordningen är ett lyft för hela ventilationsbranschen. Kommunal OVK-förmåga får dock inte bli oförmåga. Utbildningssatsningarna måste fortsätta och även omfatta den personal som inte har byggnadsteknisk kompetens.

Sedan blev det kaffemangel på Bryggan och tid för att bese det som våra utställare visade upp.

Kaffebuffé på Bryggan

Björn Gustavsson, vd för nystartade ECIS, redogjorde för ett 12-punkters analysmetod för energieffektivisering och inomhusmiljöanalys.

Björn Gustavsson, ECIS

Ronald Mellberg, teknikansvarig från Lindab, som akut rycka in istället för deras Björn Broberg, förde in oss på raka spåret dvs Lindabs IT-lines CADvent som är ett lönsamt och säkert projekteringshjälpmedel.

Bruno Lindqvist, ordf. FSV

Magnus Everitt tekniskansvarig på Svensk Ventilation, talade om ”Andnöd en handbok om luften i våra bostäder”. Alla deltagare fick ett exemplar av denna klarläggande bok som visar att det går att skapa bra luft hemma också med relativt enkla medel.

Magnus Everitt, Svensk Ventilation

VVS-informatören Hans Nilsson visar hur Svensk Byggtjänst kvalitetssäkrar all den informationen som vi behöver för att få bra VVS-system och påminde om att AMA nu finns på webben.

Hans Nilsson, Svensk Byggtjänst (t.h.)

Efter en kort bensträckare tog Göran Lundin, vd för IUC i Katrineholm över. Installatörernas Utbildningscentrum har ett omfattande kursprogram för kyla, luftbehandling, el, styr/regler, mm. OVK-området finns också med.

Göran Lundin, IUC i Katrineholm

Kai Borggreen, Vent-ordningen i Danmark

Sedan blev det ”en lille dansk språk-övelse” om ”Vent-ordningen”, som är en success i Danmark. Kai Borggreen, sekretariatsleder, framförde på god skandinaviska den framgång som det papperslösa VENT-PC inneburit för systemets genomslagskraft. Vi har mycket att lära av broderfolket, kolla därför på www.vent.dk

Carl-Eric Carlsson, Karlskrona kommun

Wanda Rydholm, Boverket

Efter lunchen informerade experten Wanda Rydholm från Boverket om OVK-U dvs försöksprojektet där 26 byggnadsägare genomför egenkontroll istället för vanlig OVK samt EU-standardiseringsarbete inom grupperna WG1 och WG2. Wanda tog sig även tid att besvara några OVK-frågor deltagarna.

FunkiS fadder - Per Granqvist, ställde frågor på känt manér.

SIFU:s vd Martin Freed tog ett nytt grepp på ordet kompetens och började med två frågor ”Hur många saker kan du hålla reda på?” och ”Varför går du till jobbet?” En inspirerande dialog uppstod med auditoriet som på detta sätt leddes fram till deras utbildningscentra i Borås, Stockholm och Göteborg.

Martin Freed, SIFU

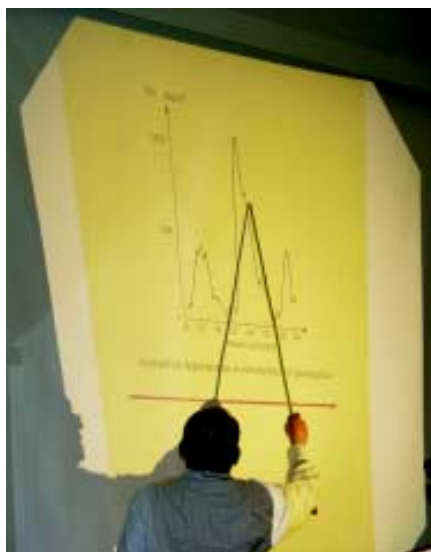
Ronald Mellberg, Lindab

Därefter föreläste professor Lars Jensen, pedagogiskt och med stor pondus om hur man förhindrar brandspridning via ventilationssystemen. "En fråga om mognad" besvarades med elegans. Lars informerade också om Installationsnätverket i Sydsverige och hur man kan bli medlem i denna samverkan mellan högskola och näringsliv.

Lars Jensen, Professor, LTH

Det var ovanligt lätt att samla in de intresserade åhörarna efter kaffepausen. Detta kan tillskrivas docent Gilbert Jönsson som är en strålande radonexpert. När han fångar en radonatom i ena nypan håller hela auditoriet andan. När han sedan skickar runt radioaktiva stenar, mätinstrument och förklarar hur ädelgasen och dess döttrar valsar runt med oss under ett dygn, så inträder en känsla av att vi fattar vad han menar. Men vi behöver nog ändå läsa på lite i boken: "OM RADON-var, när, hur?"

Gilbert Jönsson, Docent, LTH

Radonmätare skickades runt i salen

För första gången i FunkiS historia hade vi med en föreläsare från Energi-rådgivarna. Ordförande Lotta Bångens informerade om medlemmarna och den stora samlade kunskap som finns i föreningen. Hon ser gärna en samverkan med FunkiS inför arbetet med att ta fram energiprestanda för byggnaderna. Energirådgivarna har 500 medlemmar. Är du en av dessa eller vill du bli det?

Lotta Bångens, EnergiRådgivarna

Den avslutande programpunkten på Temadagen i Helsingborg var att sekreteraren i FunkiS, Bengt Andersson från Malmö, gavs tillfälle att ställa en fråga till var och en av dagens föredragshållare.

Bengt Andersson, FunkiS

Såväl frågor som svar fick uppta totalt 15 minuter, så det säger sig självt att varken frågor eller svar kunde ställa krav på några djuplodande analyser från deltagarna.

Frågorna var till viss del provocativa men absolut inte avsedda att vara elaka eller otrevliga. Avsikten var att inte bara hos "besvararna", utan även hos övriga temadagsdeltagare, väcka tankar som man kanske kunde bearbeta senare hemma i kammaren. De föredragshållare som hunnit avvika före programpunkten, har fått frågan sig tillsänd. Här t.h följer frågorna med sina respektive svar.

Provokativa frågor till föreläsare och informatörer på FunkiS temadag i Helsingborg 2005-04-15

1 Martin Fred, SIFU

Vilka kategorier av vårt branschfolk utbildar sig nu och varför? Är det rätt personer, (chefer – anställda, män - kvinnor, äldre – yngre), eller var anser du behovet egentligen finns?

2 Lars Jensen, LTH

Är det samma problem i Sverige som i Danmark att forskningsresultaten från högskolorna har svårt att få en praktisk tillämpning i näringslivet? Ex: "1-5"-tänkandet inom brandspridningsteorin. Vad kan man i så fall göra åt det, *alternativt*, varför gör man inte det i Danmark? (Ni samarbetar ju med DTU.)

3 Göran Lundin, IUC

Hur säkerställer ni att dem ni utbildar har rätt förutsättningar att kunna tillgodogöra sig era kurser?

4 Lotta Bångens, Energirådgivarna

Hur tacklar ni den motsättning som finns mellan ett bra inomhusklimat och ert arbete mot en lägre energiförbrukning?

5 Wanda Rydholm, Boverket

I platsannonser från Boverket söktes nyligen 10 personer - inte en enda installationskompetent! Har Boverket blivit "teknikfientligt" och en verksamhet för enbart jurister och arkitekter?

6 Gilbert Jönsson, LTH,

När kan du avveckla din verksamhet för att vi vet tillräckligt (inte allt) och tillika har färdiga metoder att motverka de skadliga effekterna av radon?

7 Magnus Everitt, Svensk Ventilation

Tror du, med tanke på "Varbergsfallet" och det befintliga bostadsbeståndet, att fastighetsägare och myndigheter verkligen kan enas om en samsyn på problemen med bostadsventilation?

8 Roland Mellberg, Lindab

Vad kan ni göra för att få totalentreprenörer eller konsulter att använda just er CAD-strategi eller varför tror du att just er metod kommer att slå ut de flesta andra på marknaden?

9 Hans Nilsson, Svensk Byggtjänst

Vad kan ni göra för att profilera er och "sticka ut" så att ni märks i det alldeles för stora informationsutflödet? Finns det någon bra metod att "sila" all denna information?

10 Bruno Lindquist, FSV

Varför har kommunerna rustat ner den kommunala tillsynen, bl a gällande OVK-uppföljningen och vad kan man göra åt det och vill man verkligen det?

11 Björn Gustavsson, ECIS

Vad händer om fastighetsägarna inte delar er uppfattning om betydelsen av energideklarering för sina byggnader? Snart anammar väl svenskarna sydeuropeernas syn på tillvaron och struntar i EU-direktiven.

12 Kai Borggreen, VENT-ordningen i Danmark

Varför vet vi i Sverige så lite om VENT-ordningen och varför vet danskarna så lite om OVK-besiktningar? Varför samarbetar vi inte mer?

Mycket kortfattade och sammandragna svar på frågorna. (Svaren fick ta max en minut.)

1 Martin Freds svar:

Martin lämnade över till Berit Reinholdsson som han ansåg bättre känner till läget. Hon informerade att kursdeltagarna bara blev yngre och yngre. Vidare är kvinnorna väldigt lågt representerade.

2 Lars Jensens svar:

Vi har ändå fått ut en brandhandbok. En del övrigt material har också publicerats. Brandspridning med tryckförhållande 1-5 tillåts ju inte numera. Installation utförs ofta med brandspjäll i stället, så där har vi väl lyckats med att få ut vår information.

3 Göran Lundins svar:

I vårt omfattande program informerar vi såväl om erforderliga förkunskaper som om vilka målgrupper som avses.

4 Lotta Bångens svar:

Någon sådan motsättning anser vi inte finns. Den goda inomhusmiljön är en förutsättning. Först därifrån bearbetas energibesparingen.

5 Wanda Rydholms svar:

Den frågan måste ställas till Generaldirektören.

6 Gilbert Jönssons svar:

Uran har en halveringstid på 5 miljoner år så det dröjer.

7 Magnus Everitts svar:

Nej, tyvärr tror jag aldrig man kan uppnå en samsyn här.

8 Roland Mellbergs svar:

LinPro lämnar offerter direkt till kunden. Allt är dock i sin linda, även om tester görs i Tyskland.

9 Hans Nilssons svar:

Vår metod att "sila" informationen åt kunden gör att han får mer tid till produktivt arbete. Medvetna kunder betalar gärna vad det kostar. Entreprenörer är dåligt representerade medan konsulter är bättre representerade.

10 Bruno Lindqvists svar:

När möjligheten att ta betalt försvann, så gick verksamheten ner. Det enda som hjälper är om avgifterna kan återinföras. Kommunerna vill ju detta, men inte staten.

11 Björn Gustavssons svar:

Lagen säger visserligen att man **skall** genomföra en energideklarering men många fastighetsägare avskräcks nog inte av böterna. Dock är grundtanken med energideklareringen att fastighetsägare skall inse att den är lönsam och därför genomför den. Våra erfarenheter visar också att så är det och mätte därför de goda exemplena visa de osäkra vägen.

12 Kai Borggreens svar:

Jag har inget entydigt svar på varför det inte finns något "officiellt" samarbete mellan Vent-ordningen och OVK. Möjligen beror det på att Vent-ordningen är frivillig och OVK är en lag (och att det är långt mellan Sverige och Danmark??). Detta är dock ingen ursäkt för att inte samarbeta och jag kommer till vår styrelse att framföra förslag att det etableras ett samarbete mellan oss båda och återkommer till FunkiS så snart jag har något nytt härom.

Ny BBR kommer i februari 2006

Boverkets Byggregler, som populärt kallas för BBR är föremål för revidering. Dokumentet har remitterats till FunkiS, som därför har genomfört särskilda medlemsmöten på 6 platser i landet. 50 OVK-besiktningsmän har deltagit. Varje grupp har sammanställt sina egna redovisningar och därmed har vi samlat in ett brett underlag för föreningens synpunkter.

Vi har valt att koncentrera oss på avsnitt 6, eftersom det är vårt specialkunskapsområde. Det finns också med lite om avsnitt 2 och 9, dock otillräckligt från vår sida. Här är mycket mer att tillägga. Det senare avsnittet (9) borde med hänsyn till utredningen om energideklarering sändas ut på en ny remissomgång.

I denna bulletin redovisas FunkiS remissvar endast avseende "Allmänna synpunkter om byggreglerna". På FunkiS hemsida finns svaret i sin helhet, som omfattar 8 sidor.

Del av FunkiS remissvar

Allmänna synpunkter om byggreglerna

Det allmänna innehållet i byggreglerna avser att ange samhällets funktionskrav utan detaljer om hur detta skall uppnås. Detta innebär bland annat att kvantifieringsuppgifter försvinner från föreskrifter och råd. Det framgår också otydligt om föreskriftstexterna bör ses tillsammans som en helhet som måste uppfyllas eller om det räcker att uppfylla den enskilda föreskriften. Rådstexterna hänvisar ibland olyckligt till avsnitt som är föreskrift. Därmed tolkas rådet naturligtvis av många som föreskrift. Byggherren, byggnadsägaren har ansvaret för att regelverkets krav uppfylls. För att klara av detta anlitar han kvalitetsansvariga, samordningsansvariga, och sakkunniga. Dessa personer skall tolka byggreglerna åt byggherren. Byggnadsnämnderna kan idag, med sin begränsade kapacitet, endast följa upp kontrollplanens avprickningar. Det finns många byggherrar och många kvalitetsansvariga och minst lika många tolkningar av byggreglerna. Därtill kommer tolkningen av andra regelverk om arbetsmiljöverket och Socialstyrelsen m fl. som inte alltid är harmoniserade med byggreglerna eller inbördes med varandra. Så kommer OVK-besiktningsmannen in med sina tolkningar. OVK-n visar ofta på att byggnadsägare har bristande kunskap om sitt ansvar inför det allmänna. Byggnadsägaren har t ex inte sökt bygglov för ändrad verksamhet. Han är inte medveten om sitt ansvar att uppfylla föreskrifter i Arbetsmiljöreglerna eller Socialstyrelsens råd. Det kan knappast vara avsikten med regelverket att ge utrymme för tolkningar som fördyrar byggande, sänker byggkvaliteten, skapar sämre inomhusluft och medför oförnuftigt energislöseri. Byggreglerna måste på något sätt bli mera "klartext" som tolkas så lika av oss alla som det är möjligt. För att få detta mera ense tolkningssätt, är det därför önskvärt att:

- Nya byggregler nollställs harmoniskt med andra regelverk
- Nya byggreglers föreskrifter förstärks med fylliga och exemplifierande texter som ersätter nuvarande rådstexter. Dessa kan kanske på sikt utformas som en kunskapsbank som ständigt kan fyllas på.
- Att betydelsen av ordet "bör" klaras ut en gång för alla.
- Rådstextens hänvisningar till andra skrifter bör endast ske om dessa är kan fås kostnadsfritt. Det är mycket vanligt att man t ex inte använder SS, SS-EN etc. pga. kostnaden för skrifterna. Om man från det allmänna sida vill öka genomslagskraften för användningen av "standards" så bör denna finnas att tillgå på Internet utan kostnad.

Fyrklövern – Boverket och BBR.

Under hösten 2004 påbörjade Boverket en revidering av flera avsnitt i BBR med målet att få verifierbara regler.

En överenskommelse hade tidigare träffats mellan Fyrklövern och Boverket om en extern referensgrupp huvudsakligen bestående av Fyrklöverns representanter, med syfte att experterna inom området luft/ventilation skulle medverka vid revideringen av i första hand BBR avsnitt 6 "Hygien, hälsa och miljö".

Ett första möte hölls i Alvesta 04-08-18 där deltagarna inbjöds att ge synpunkter under mötet kompletterat vid uppföljande möten och via direktkontakt med Boverket.

Med anledning av förändring i Boverkets projektgrupp och därmed befarad splittring av ansvaret för regelarbetet med OVK och BBR avbröts Fyrklöverns vidare medverkan i detta arbete och medlemmarna meddelade skriftligen sina synpunkter och förslag.

FunkiS brev daterat 04-09-21 betonade att en hög boendekvalitet ställer krav på både byggande och förvaltning, och att god inomhusluft och låg radonhalt är nyckelord som kräver utveckling av verifierbara funktionskrav.

Vidare noterades att arbetet med och informationerna om dessa funktionskrav förtjänstfullt handlagts av Wanda Rydholm på Boverket, och att den pågående revideringen av BBR:s kapitel 6 också var ett projekt som krävde denna handläggning.

FunkiS betonade att särskilt ventilationsteknikernas kunskaper är mycket viktiga för att åstadkomma en god inomhusmiljö och att dessa erfarenheter måste sammanflätas med funktionskraven i BBR.

I stället för att splittra ansvaret föreslog FunkiS att Boverket skulle tillföra erforderliga resurser.

RSVI:s brev noterade det positiva med referensgruppen och att första mötet varit bra. Erfarenheter från injusteringar och luftmängdsmätningar skulle kunna tillföras så att kraven i BBR skulle bli verifierbara och säkerställa en önskad hög byggkvalitet. Eftersom de framförda synpunkterna emellertid inte medfört önskvärda förändringar i BBR-texten och att den senast erhållna versionen av förslag till formulering innehöll felaktiga formuleringar, kunde RSVI inte motivera fortsatt medverkan.

FSV:s brev 04-10-25 ansåg att Boverkets representanter saknade tillräcklig erfarenhet för att ta till sig synpunkter från referensgruppens externa medlemmar. FSV ansåg vidare att bred erfarenhet från verksamhetsområden inom ventilation skulle tillföras den grupp som författar revideringen av BBR luft.

FSV ansåg också att Boverkets förändrade representation medförde att bred yrkeserfarenhet från ventilationsområdet togs bort från gruppen.

RSVR:s brev 04-10-22 noterade det positiva med referensgruppens tillblivelse och innehållet i gruppens första möte. RSVR ansåg att gruppens arbete krävde en ledning med bred kompetens för att de framförda synpunkterna skulle kunna tillvaratas på ett kunnigt och fackmannamässigt sätt och resultera i ett användbart slutresultat – en kompetens som fanns när gruppen startade och som borde återföras för att få relevant kunskap och kompetens.

Boverket har i brev 2005-02-28 lämnat följande svar:

Föreningen Sveriges
VVS-Inspektörer
Bruno Lindqvist/Bengt Johansson

Funkis, c/o StyroVent Syd Konsult AB
Hans Fischer

Riksförbundet Sveriges Ventilations-
rengörare
Sven Mangnäs

Jörgen Kjeldgård, Ordf. RSVI
Björkbo, Alsike

Jag har av Er mottagit brev daterade 2004-09-21, 2004-10-22, 2004-10-25 och 2004-12-05 där Ni framför farhågor för vårt arbete med revideringen av BBR, särskilt avsnittet 6:2 luft.

Med anledning av Er oro, har chefen för husbyggnadsdivisionen Annika von Scheele samtalat med Er var och en, per telefon, den 8, 9 december 2004 respektive den 28 februari 2005. Annika von Scheele uppfattade för sin del samtalen som givande och informativa och i en positiv anda. Därav framkom följande:

Ni är var och en, om än i olika grad, oroade över de knappa resurser t.ex. för den obligatoriska ventilationskontrollen som ges av de olika berörda, inklusive kommunerna. Ni erfar en kunskapsdränering i takt med pensionering av kommunala inspektörer och ni är även oroade över att Boverket inte alltid kan representeras av erfarenhetsbaserad kunskap i alla delfrågor om byggande och förvaltning.

Boverkets och kommunernas ansvar för att styra mot och främja ett hållbart byggande och dito förvaltning är vittomfattande och kräver många olika delkunskaper av praktisk och teoretisk art. Boverket satsar för närvarande på att samla sina personella resurser och kunskaper om förvaltning av den byggda miljön inom ett övergripande projekt: "Hållbar Byggd Miljö", för att vi ska kunna driva frågan framåt. Vi kommer bl.a. att rekrytera en förvaltningserfaren person för att samordna våra olika arbetsuppgifter inom ansvarsområdet Hållbar Byggd Miljö. Vi kommer inte att inom Boverket kunna tillhandahålla egen personal med alla de delkunskaper som skulle krävas för att utan dialog med omvärlden klara kunskapskraven. Därför är våra dialoger med våra Råd och expertgrupper och olika organisationer samt yrkesföreningar, viktiga för att kvalitetssäkra till exempel våra byggregler.

Som en av flera åtgärder för att vidmakthålla en lärande dialog kommer vi att till Er inom de närmaste dagarna sända på remiss våra förslag till revideringar av BBR, avsnitten 6,7 och 9 i det läge de nu befinner sig. Vi emotser med stort intresse Era synpunkter på förslagen.

Efter telefonsamtalen med Er kan vi därutöver konstatera:

- att ingen av Er framfört klagomål på någon namngiven medarbetare vid Boverket
- att Ni uppskattar den konsultfarenhetsbaserade detaljkunskap som Ni mött i vår medarbetare Wanda Rydholm
- att vi framgent är positiva till fortsatt dialog

Vänliga hälsningar

Ines Uusmann
Generaldirektör

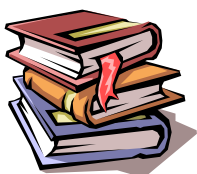
Kopia Mats Lundström, Boverket, projektledare BBR-revideringen

Regelverkskurser

FunkiS kunskapskurs i byggregelverket fortsätter och förfinas. Under hösten 2005 blir det två kurstillfälle.

Kursen vänder sig till dig som skall förnya din riksbehörighet för OVK, men är även lämplig för sökande av lokalbehörighet eller för dig som vill vara väl uppdaterad i byggregelverket.

- Lomma 16 september, kl 09.00-12.00
Funkis kansli, Kontorsgatan 30, Fri parkering
- Göteborg 30 september, kl 13.00-16.00
Plats meddelas senare

Genomgång sker av de delar i byggregelverket som omfattas av certifieringsorganens kunskapsprov. Egenprovning med facitgenomgång. Tips vid val av certifieringsorgan. Kort information om FunkiS-nyheter. Kunskapskurserna arrangeras helt i FunkiS egen regi.

- Medlemspris: 800 kr exkl moms
- Senast anmälan en vecka innan resp. kurs
- I priset ingår fika, kurshäfte, kursintyg
- Deltagarantal: min 6st/kurs, max 12 st/kurs
- Anmälan finns på Internet. Faxe in den till kansliet.
- Bekräftelse och faktura kommer i god tid innan kursdagen

.....

Radonkurs för riksbehöriga

Under hösten 2005 planeras nya kurser för genomförande i Stockholm, och Lomma. Kursen är en heldagarskurs och vänder sig till dig som är OVK-besiktningsman och har behörighet K enligt BFS 1996:56 ÖVR 80.

För att reducera kurstiden skall deltagarna genomföra egna förstudier. En pärm med litteratur med läsanvisningar översänds ca en vecka innan kursen. Pärmen skall medtagas till kursen. Innehållet i pärmen är avsett att fungera som faktabank som man vid behov kan rådfråga.

- Stockholm 4 oktober, kl 09.00-18.00
Plats meddelas senare
- Lomma 24 oktober, kl 09.00-18.00
Funkis kansli, Kontorsgatan 30, Fri parkering

Kursen ger de specialkunskaper om radon och åtgärder i egnahemsmiljön som kompletterar den riksbehörige K funktionskontrollantens kunskaper och förmågor. Den kalla årstiden är rätt tid för att ta i tu med radonproblem. Kursen är plattformen för en saklig handläggning av radonåtgärder och hjälp till egnahemsägaren.

Beställ FunkiS Material !

FunkiS Bulletinen

Enstaka nummer Pris 50 kr/st.

Bulletinpaket med tidigare utgåvor. Pris 500 kr.

OVK-protokollet 2.1

FunkiS dataprogram för obligatorisk ventilationskontroll.

Medlemspris 1480 kr

OVK-protokollet Export - Import

FunkiS tillägsprogram till OVK-protokollet. Programmet

möjliggör överföring av data från olika användare av

OVK-protokollet. Pris 820 kr

FunkiS FOS 1.3

Tekniska Rådets - Frågor Och Svar som dataprogram.

Med FunkiS FOS har du en värdefull hjälp för den egna

tolkningen av OVK-frågorna. En hjälp som dessutom

ständigt fylls på med nya frågor och svar! Version 1.3

innehåller 250 st frågor. Pris 720 kr

FunkiS Adressetiketter

Namnetiketter ur FunkiS medlemsregister. Pris 3 kr/st

Urval av område och sortering är möjlig.

Kontakta kansliet 040-412415 för mer information.

Frakt och moms tillkommer på samtliga priser.

Undantag från OVK

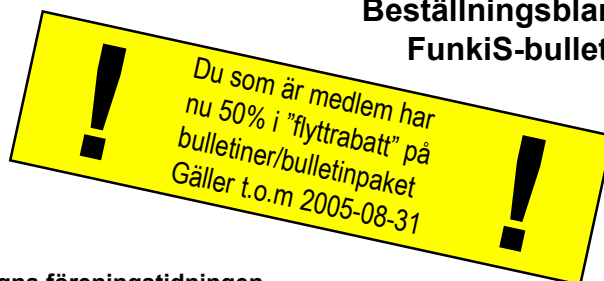
I februari 2000 beslutade regeringen att Boverket fick medge att vissa byggnadsägare, i enskilda fall, undantogs från OVK-förordningen (1991:1273), om de istället uppfyllde andra ställda krav.

I bulletin 2000:3 på sidorna 4 och 5 finns det som då skulle gälla enligt Boverkets handläggare. Nu är "sanningens ögonblick" inne för försöksverksamheten. Boverket arbetar nu med sin slutliga utvärdering och slutrapporten.

Det är ca 7000 ventilationssystem som sluppit från vanlig OVK. Dessa finns idag hos 26 byggnadsägare. Medelantalet undantagna system hos 20 av byggnadsägarna är 135 st. Hos de andra 6 som har flest undantagna system är medelantalet 720 st. Några direkta besparingar i förhållande till vanlig OVK har inte framkommit. Akutfel har dock minskat.

En konsekvens av försöken är att permanent undantag från OVK kanske kan medges om det finns ett kvalitetssystem med utvecklade rutiner och om vissa andra krav uppfylls, som Boverket avser att specificera i slutrapporten. Det måste även ske en samordning med direktiven i andra statliga utredningar såsom energikutredningen eller byggnadsdeklarationsutredningen.

FunkiS kommer framöver att informera om slutrapporten och vad denna innebär.

Försäljning av Funkis-bulletiner!

Funkis erbjuder försäljning av tidigare utgåvor av den egna föreningstidningen.

Bulletiner finns i begränsad mängd att tillgå. För dig som är nybliven medlem kan ett bulletinpaket vara intressant. Läs och ta del av vad som hänt i OVK-sammanhang under åren. Många artiklar är fortfarande mycket aktuella. Dessutom finns alla Tekniska Rådets frågor och svar publicerade i bulletinerna. Mer information om bulletinen finns på vår hemsida.

Beställning av enstaka nummer av Funkis-bulletinen. Pris 50 kr/st.

1-5 st bulletiner skickas som post, 6 st eller fler skickas som företagspaket 16.00 (ange gatuadress för leverans).

Antal	Nummer	Antal	Nummer	Antal	Nummer
_____	2004:3	_____	2001:3	_____	1997:1
_____	2004:2	_____	2001:2	_____	1996:3
_____	2004:1	_____	2001:1	_____	1996:2
_____	2003:4	_____	2000:3	_____	1996:1 Slut
_____	2003:3	_____	2000:2	_____	1995:3
_____	2003:1/2003:2	_____	2000:1	_____	1995:2
_____	2002:3/2002:4	_____	1998:3/1999:1	_____	1995:1
_____	2002:1/2002:2	_____	1998:2	_____	1994:2
_____	2001:5	_____	1998:1	_____	1994:1 Slut
_____	2001:4	_____	1997:2		

☐ Beställning av bulletinpaket med tidigare utgåvor. Pris 500 kr.

Paketet innehåller alla tidigare utgåvor som finns i lager hos kansliet.
Skickas som företagspaket 16.00 (ange gatuadress för leverans).

Namn Medl.nr

Företag

Adress

.....

.....

Postnr Postort

Telefon

Faxa till Funkis kansli:

Fax 040-410151

eller skicka till:

Funkis
c/o StyroVent Syd Konsult AB
Kontorsgatan 30
234 34 LOMMA

Alla priser är exkl. moms.
Frakt tillkommer.
Betaling sker mot faktura
30 dagar netto.

FunkiS tekniska råd består av åtta medlemmar, varav två utgör verkställande utskott VU (verkställande utskott) som tillika är jourhavande TR.

Frågor av teknisk art gällande OVK, från medlemmarna, besvaras av jourhavande TR direkt på telefon. Frågor av intresse för övriga medlemmar bereds av hela gruppen och publiceras senare i FunkiS-bulletinen. Det går bra att beställa tidigare bulletiner, Tekniska rådets frågor och svar finns även att köpa som dataprogram "FOS".

Sittande f.v Sten-Inge Sjöström, Claes Östman, Bo Göransson och Mats Nilsson. Stående f.v Jan-Åke Lindroth och Göran Anderson. Ej med på bild Stig Fritsch och Tomas Axelsson.

Vu och Jour TR är:

- Stig Fritsch, tel 040-457163, mobil 0708-452325, email fritsch.vent@swipnet.se
- Claes Östman, tel 0470-750770, mobil 0703-750760, email info@vvs-assistans.com

Referensgrupp är:

Göran Andersson - Lokalavdelning Västerbotten
Jan-Åke Lindroth - Lokalavdelning Jämtland
Tomas Axelsson - Lokalavdelning Stor-Stockholm
Bo Göransson - Lokalavdelning Stor-Stockholm
Mats Nilsson - Lokalavdelning Göteborg
Sten-Inge Sjöström - Lokalavdelning Skåne

Varning utdelad

Enligt beslut i FunkiS styrelse 2003-01-20 har på anmälan från Etikgruppen en varning utdelats till medlemmen Christer Renberg med medl.nr 412.

Motiveringen till varningen är: Christer Renberg har "godkänt" ett självdragssystem, vars utförande vid besiktningstillfället stred mot såväl SFS 1991:1273, Boverkets "Allmänna Råd" och FunkiS kompletterande rekommendationer på hur fel skall bedömas.

Kalmar och Malmö 2004-08-24
Erik Kylefalk, Rolf Sandell

TR-frågor

Hela tiden inkommer det nya frågor till FunkiS. Större delen av dessa har besvarats av Tekniska rådet (TR) och skickats vidare till frågeställaren. Samtliga frågor och svar publiceras i Bulletinen.

Kontakta gärna TRs verkställande utskott (VU):

Stig Fritsch tel 040-457163, mobil 0708-452325 eller
Claes Östman tel 0470-750770, mobil 0703-750760

Fråga 04002 rev

Vilka fläktar skall ingå i OVK, när det gäller bostäder och kontor. Kan man sätta en 2:a för en trasig soprumsfläkt?

- Undercentral, Hissmaskinrum,
- Soprum, Cykelrum, Barnvagnsrum,
- Datarum

SVAR, reviderat 2004-11-10:

TR:s svar infört i Bulletinen 2004:2 är dessvärre inte rätt. Rätta svaret är att enskilda fläktar av de ovan nämnda skall ingå i OVK.

Angivna fläktar är inte undantagna från OVK och bör också anges som egna ventilationssystem. I fall "en trasig soprumsfläkt" skall föranleda dig att sätta en 2:a är tveksamt. Bedömning får göras utifrån om felet t ex kan påverka att föroreningar kan spridas i byggnaden.

.....

Fråga 04003

En nybyggd ishall, för ca 3000 personer, med FTX och omblandande ventilation. Uteluftsflödet startar först vid 1200 ppm CO2 till själva spelhallen. Under inställt värde samt vid avfuktning körs enbart återluft. Gäller inte kontinuerlig luftväxling när hallen används, med rekommendationen 7 l/s/p för att uppfylla ventilationskravet i detta fall? CO2-givare är placerad 1 – 2 meter från tak.

Övriga utrymmen har eget FTX med kontinuerlig ventilation med tilluftstemperaturstyrning och ett undertryck motsvarande 15% mindre tilluft än frånluft.

Svar

Ventilation av ishallen bör anpassas till aktuell aktivitet:

Vanlig träning utan publik kräver kontinuerlig ventilation med uteluft för att bli bortföra fuktillskottet från de aktiva enligt kravet i BBR min 0,35 l/s.m². Detta bör ses som en grundventilation när hallen används och motsvarar samtidigt 20 - 25 l/s.pers för de aktiva..

Vid arrangemang med publik krävs också kontinuerlig ventilation med uteluft som bör kunna anpassas till antal personer. Rådtexten 7 l/s.pers kan i detta fall vara dimensionerande för CO2-styrning av ventilationen. Halten CO2 blir för övrigt lite högre vid golv vid omblandande ventilation. Givaren bör vara placerad i vistelsezonen.

I en uppvärmningsfas kan uteluften tillåtas stängas av någon eller det antal timmar, som kan behövas för snabbare uppvärmning.

Fråga 04004

Jag har en fundering kring utelufttillförsel. Skola med frånluftsdon i klassrum och vädringsfönster i klassrum. Inga överluftsdon. I korridor finns uteluftstallrikar. Klassrumsdörrar är inte "täta", dvs har viss "överluftsfunction" under dörrblad. Fläktar är utbytta 1994 med nya projekterade luftflöden i klassrum. När vädringsfönster är stängda finns det ingen direkt utelufttillförsel till klassrum. I klassrum är projekterat frånluft = 90 l/s. Detta flöde kan ju knappast tas under klassrumsdörren? Jag är tacksam för hjälp med bedömning.

Kompletterande underlag efter kontakter med frågeställaren. Byggnaden är i enplan och korridoren mynnar mot det fria. Tallriksventiler i tak i korridor. Byggår 1967 troligtvis byggd efter BABS 1960. Bygglov för fläktbytet 1994, finns inte utan avser normal upprustning!

Kansliets svar

Byggår är 1967, byggd efter BABS 1960. Hade skolan varit byggd efter SBN 1967 skulle kravet varit FT-ventilation. Huvudfrågan är om fläktbytet kan anses som normal upprustning utan att väsentligt ha ändrat ventilationen och således ej krävt ett nytt bygglov 1994.

I BABS 1960 kap 32:361 står "I vanliga klassrum och specialsalar, där lektionstiden normalt är 45 min., kan nöjaktig ventilation åstadkommas genom enbart utsugning utan särskild anordning för frisklufttillförsel under förutsättning av effektiv fönstervädring under rasterna."

Enligt samma kap 32:361 står även att "Vid mekanisk ventilation kan antingen friskluftstillförsel eller utsugning ske via från trapphus avskild korridor genom överströmsöppning i korridorvägg eller ventilationsspringa i eller invid dörr till korridor". I detta fallet avses ventilation av korridoren ske via de don som finns i tak och springa under dörr till klassrum.

TR:s svar

TR:s svar är att utelufttillförsel i klassrum sker via fönstervädring medan uteluftstillförsel till korridor sker separat via uteluftstallrikar. Om ursprungligt bygglov med krav enligt BABS 1960 gäller, kan ej ventilationssystemet underkännas av anledning av ovanstående.

Fråga 04005

Fråga angående hur man skall bedöma luftmängder i kök

Bakgrund: OVK av 1 st vent.anläggning som betjänar storkök i hotellbyggnad
Det finns inga ritningar som talar om proj. Flöde. Byggnadsår 1986.

Frågeställning: Beträffande kök, Besiktningspliktigt?
Nya köksmaskiner har med tiden tillkommit, och går man efter AFS:en räcker inte flödet till.
Vad går man efter?

Svar

OVK gäller för hotell inklusive kök, se Boverkets Allmänna råd sid 13 och BFS 1994:40 ÖVR 71.

Om verksamheten i byggnaden förändrats sedan den första gången togs i bruk måste kraven på ventilationssystemet anpassas till aktuell användning.

Har Byggherren ej sökt bygglov för "ombyggnad" i köket, gäller ändå byggregel för ombyggnadsåret.

I SBN 1980, utg 2 kap 36:36 hänvisar man till AFS 1982:20 *Restauranger och andra storhushåll*, som bör ha gällt vid projekteringen.

TR anser att om ändringen är av sådan art att det påverkat kökskåpens funktion så att spridning av förorening uppkommit bör systemet ej godkännas.

Fråga 04006

Fråga angående hur man besiktigar en fläktkammare.
Bakgrund: 1 st vent.anläggning Kryoterm för butik med personalutrymmen.

Frågeställning: Beträffande butik: Fläktrummet används även som fläktkammare för inkommande frånluftskanaler från butik, som sedan passerar in i aggregat och återanvänds eller en viss del blir avluft.

Fläktkammaren är mycket otät med ett antal genomföringar från både vent. och elinstallationer. Luften i kammaren passerar in i aggregatet förbi kylkompressorerna som är oljiga och smutsiga, filteras och blandas sedan med uteluft. Frågan är vilket krav ställs i fläktrummet som används som sugkammare. Hur tätt och rent skall det vara?

Svar

När återluft används är det viktigt att kontrollera att systemet inte innehåller föroreningar som kan spridas i byggnaden samt att mängden uteluft innehålls. Bedömning bör ske utifrån SBN 1980 utg 2 kap 36:11 *Allmänt* för luftkvaliteten i rum liksom under :13 *Återluftsföring*. Till hjälp för bedömningen hänvisas vidare under :22 *Godtagen tilluftskvalitet och luftväxling* till hygieniska gränsvärden enligt ASS osv enligt AFS 1981:8 "Hygieniska gränsvärden".

TR anser att det är upp till besiktningsmannen att bedöma om luftkvaliteten kan innehållas.

Fråga 04007

Det allra första svar som TR avgett gällde om OVK kan ingå i en entreprenörs åtagande. Det bör inte ingå. Men vid en totalentreprenad, kan då en byggherre kräva att OVK ingår i entreprenörens åtagande, med hänvisning till par 12 ABT1994? Vilken uppfattning har FunkiS?

Svar

TR hänvisar till en överenskommelse som träffats mellan Byggherreföreningen och Sveriges Byggindustrier, där framgår det att om inte annat avtalats åvilar det totalentreprenören att ombesörja OVK vid totalentreprenad. Vid utförandeentreprenad åvilar det beställaren att ombesörja OVK-n.

Statistik om OVK-are

Medlemsantalet har de senaste åren planat kring ca 1200 medlemmar. Man kan spåra att en tydlig förnygring är på gång. Det är glädjande att vi även har kommunala OVK-handläggare som medlemmar.

OVK-nätverket stärks och samsynen kring tekniska och etiska tolkningar ökar. Det är FunkiS förhoppning att intresset för att söka riksbehörighet skall öka. Vi tror att en framtida samordning med energibesiktning ger stimulans i rätt riktning.

Vi vill också verka för att kunskaperna i byggregelverket och mätteknik skall förbättras. Kunskapsprov för de som söker eller vill förnya en lokalbehörighet borde vara en självklarhet.

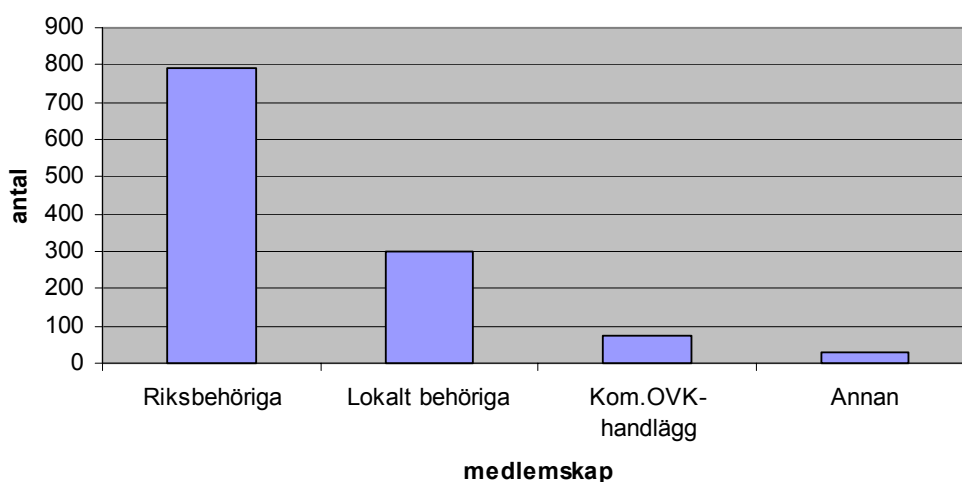
En byggnadsägare har rätt till OVK med kvalitet och ansvar när han anlitar en FunkiS-medlem.

Under försommaren har FunkiS sänt ut medlemsansökningar till riksbehöriga besiktningsmän som vi saknar i vårt medlemsregister. Certifieringsorganen har bidragit med adressuppgifter till de personer som har gällande behörighet. (Boverket har ännu ej haft tid att göra ett fungerande register.)

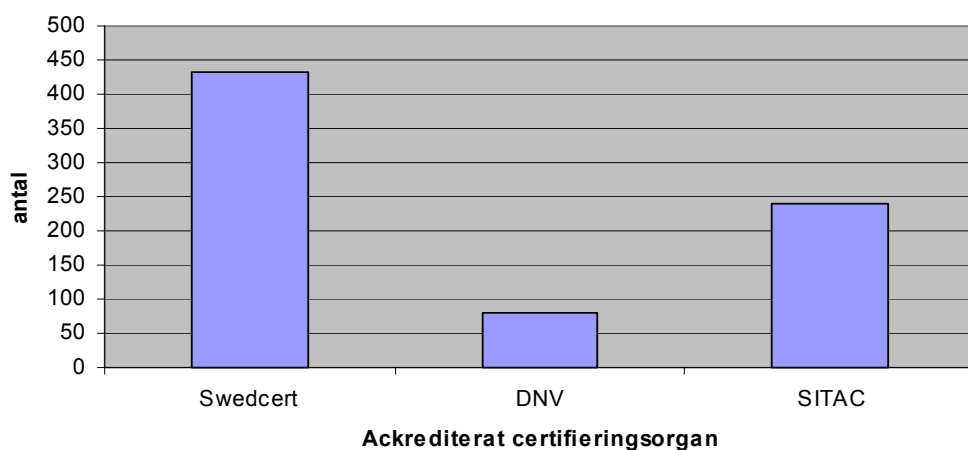
Det är förvånande att antalet riksbehöriga endast redovisas som drygt 750 st. Det bör dock observeras att det kan finnas besiktningsmän som inte godkänt att finnas med i registren.

I FunkiS register finns 792 riksbehöriga. Några av dessa har ännu ej förnyat sin behörighet. FunkiS policy är att förvärvat medlemskapet alltid får behållas. OVK-kunskaperna vidmakthålls och gemenskapen med branschkollegerna stärks.

1190 FunkiSmedlemmar

754 Riksbehöriga funktionskontrollanter

FunkiS
Funktionskontrollanterna i Sverige

Funktionskontrollanterna i Sverige
c/o StyroVent Syd Konsult AB
Kontorsgatan 30, 234 34 LOMMA
Tel 040-412415, Fax 040-410151
Email funkis@funkis.se
Hemsida www.funkis.se

FunkiS Styrelse 2005/2006

Gunnar Nihlén, ordf. Tel 08-7929168, Fax 08-7920245
Jan Borglund, v.ordf. Tel 08-375660, Fax 08-375660
Bengt Andersson, sekr. Tel 040-159914
Stig Fritzell, kass. Tel 011-395029, Fax 011-395229
Kjell Swärdh, led. Tel 035-120373, Fax 035-158693
Erik Kylefalk, led. Tel 0480-475422, 0480-475422
Jan Boldrup, led. Tel 08-7543156, Fax 08-7543175
Bengt Bydén, led. Tel 060-501400, 060-127410

Tala om när du flyttar!

Vid adressändring använd postens adressändringskort (bl.2050.05). Fyll i både din nya och din gamla adress. sänd kortet till FunkiS kansli.

Du som är medlem ändrar själv din adress på www.funkis.se, logga in på medlemssidan och följ anvisningarna.

FunkiS Bulletinen nr 2005:2